

Betreft: reactie LOSR internetconsultatie Wetsvoorstel duurzaam stelsel rechtsbijstand
13042017

Namens de landelijke organisatie van sociaal raadslieden (**LOSR**), aangesloten bij **Sociaal Werk Nederland**, willen wij u een aantal zaken onder de aandacht brengen, in het kader van Wetsvoorstel duurzaam stelsel rechtsbijstand.

Analyse

De commissie Wolfsen heeft in haar rapport 'Herijking rechtsbijstand, naar een duurzaam stelsel voor de gesubsidieerde rechtsbijstand', in 2015 geconstateerd dat de toename van gebruik van gesubsidieerde rechtsbijstand voor een belangrijk deel wordt veroorzaakt door:

- juridisering van de samenleving,
- een verharding en verzakelijking van de samenleving,
- een strenger handhavingbeleid en een toename van de complexiteit van de samenleving.

Wetsvoorstel duurzaam stelsel rechtsbijstand

De LOSR /Sociaal Werk Nederland wil met haar organisaties van sociaal werk en sociaal raadslieden graag een bijdrage aan leveren aan het wetsvoorstel. Zij vraagt hier aandacht voor de volgende zaken:

- in het wetsvoorstel (art. 37) wordt gesteld dat als een rechtzoekende die in meerdere zaken een beroep op rechtsbijstand doet of heeft gedaan, er een voorschrift komt dat de rechtzoekende zijn medewerking verleent aan de oplossing of het beheersbaar maken van het aan die zaken ten grondslag liggende maatschappelijke probleem. De LOSR onderkent dat problemen van cliënten, met meerdere toevoegingen vaak meer problemen hebben dan alleen juridische problemen. Maar dit als voorschrift stellen betekent wel dat op lokaal niveau die hulp en ondersteuning aanwezig is en beschikbaar is. **De LOSR pleit ervoor** dat bij de herziening van de gesubsidieerde rechtsbijstand en het betrekken van eerstelijns hulpverlening zoals wijkteams, sociaal werk, sociaal raadslieden, schuldhulpverlening, de Raad nadrukkelijk in overleg treedt met gemeenten om dat voorschrift tot uitvoering te kunnen brengen. **De LOSR pleit ervoor** dat het juridisch loket en de sociaal raadslieden met dezelfde sociale kaart werken en cliënten met vooral sociaal-financiële problemen worden doorverwezen naar sociaal raadslieden en het sociaal werk. Juist bij multi-problematiek is het zaak dit integraal aan te pakken, zowel juridische als sociaal.
- De LOSR is positief over de versterking van samenwerking tussen de eerstelijns organisaties op gebied van sociaaljuridische hulpverlening. Samenwerking tussen juridisch loket en sociaal werk, en met name sociaal raadslieden kan de eerste lijn zeker versterken: Zij zijn complementair aan elkaar en vullen elkaar aan. Het juridisch loket heeft vooral een advies en doorverwijfsfunctie en de sociaal raadslieden hebben naast informatie en advies ook een ondersteuningsfunctie naar de cliënt toe. Zij kunnen namens de cliënt ook optreden en bemiddelen, bijvoorbeeld bij het oplossen van schuldenproblematiek. **De LOSR pleit ervoor** dat er ondersteuning komt voor de versterking van samenwerking tussen de juridische loketten en de sociaal raadslieden, door middel van deskundigheidbevordering, samenwerkingsafspraken en goede voorbeelden. **De LOSR pleit ervoor** dat de rijksoverheid gemeenten erop aanspreekt dat zij garant staan voor een goede lokale sociaaljuridische advies en ondersteuningsfunctie met de betrokken partijen.
- Met een convenant tussen de juridisch loketten en de bureaus sociaal raadslieden zijn we er nog niet. Laat dat geen papieren tijger worden, maar ondersteun ook daadwerkelijk die samenwerking en afstemming. **De LOSR pleit voor:** Geef SRW ook de functie van doorverwijzing naar de advocatuur (filterfunctie) zodat onnodig van kastje naar de muur wordt voorkomen. Sociaal raadslieden hebben vaak dezelfde opleidings-achtgrond als de medewerker van het JL. bovendien zijn sociaal raadslieden gehouden aan een **beroepscode van de LOSR** en kunnen zij zich laten registreren in her **beroepsregister sociaal juridische dienstverlening**.

- De juridisch loketten zijn over 25 vestigingen verdeeld en de organisaties van sociaal raadslieden over zo'n 150 gemeenten. De meerwaarde van de sociaal raadslieden is vooral de laagdrempeligheid en nabijheid van de dienstverlening, via open spreekuren, deelname aan wijkteams of onderdeel van een gemeentelijk loket. De LOSR ziet wel dat er in het land op gebied van die sociaal-financieel en juridische ondersteuning **witte vlekken** zijn in het land. Vooral in kleinere gemeenten ontbreekt vaak de ondersteuning op dit vlak voor veelal kwetsbare burgers. **De LOSR pleit** daarom voor een dekkend netwerk van sociaaljuridische dienstverlening, in nauwe samenwerking met de Juridische Loketten. Daarom moeten bij dit traject ook **gemeenten worden betrokken** zodat zij zelf ook zich committeren aan deze samenwerking en afstemming van sociaaljuridische ondersteuning.

Namens LOSR, aangesloten bij Sociaal Werk Nederland,
Ernst Radius
Senior adviseur LOSR/ Sociaal Werk Nederland